

TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU ADB 10 UYGULAMA EĞİTİMİ 2026

“0-10 Metre Uzunluğundaki Motorlu ve Yelkenli Teknelerin Kullanımı için Eğitim Kılavuzu”

‘’AMATÖR DENİZCİLİK UYGULAMA EĞİTİMİ 2026’’

0-10 Metre Uzunluğundaki Motorlu ve Yelkenli Teknelerin Kullanımı için Eğitim Kılavuzu

Bu kılavuz, 0-10 metre uzunluğundaki motorlu ve yelkenli teknelerin kullanımı, güvenliği ve bakımına yönelik eğitim vermek amacıyla hazırlanmıştır. Amacımız, hem motorlu hem de yelkenli teknelerin kontrolü, manevra kabiliyeti, emniyet önlemleri ve temel bakım gereksinimlerine yönelik kapsamlı bir bilgi sağlamaktır.

Bu eğitim programı küçük tekneleri emniyetli ve etkili bir şekilde kullanmak için gerekli teorik bilgi ve pratik becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır.

Uygunluk / Ön Koşullar

Minimum Yaş: 16
Deneyim: Daha önce tekne kullanma deneyimi gerekli değildir.
Fiziksel Yeterlilik: Operatörlerin, temel tekne görevlerini ve acil durum prosedürlerini yerine getirebilecek fiziksel yeterliliğe sahip olmaları gerekir.
Önerilen Eğitim Saati: 1 saat teorik + 3 saat uygulama olmak üzere toplam 4 saattir.

Kurs Modülleri

1. **Küçük Teknelere Giriş**
2. **Temel Seyir ve Elektronik Sistemler**
3. **Tekne Kullanımı ve Manevralar**
4. **Emniyet ve Acil Durum Prosedürleri**
5. **Hava Durumu ve Deniz Koşulları**
6. **Demirleme, Bağlama ve Rıhtıma Yanaşma Teknikleri**
7. **Tekne Bakımı ve Sistemleri**
8. **Mürettebat Yönetimi ve Sorumlulukları**
9. **Pratik Eğitim ve Sertifikasyon**

1957
TYF
TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

”AMATÖR DENİZCİLİK UYGULAMA EĞİTİMİ 2026”

0-10 Metre Uzunluğundaki Motorlu ve Yelkenli Teknelerin Kullanımı için Eğitim Kılavuzu

MODÜLLERİN İÇERİĞİ

MODÜL 1: KÜÇÜK TEKNELERE GİRİŞ

- 0-10 metre uzunluğundaki motorlu ve yelkenli tekne türleri (sürat tekneleri, gezi tekneleri, yelkenliler vb.)
- Motorlu ve yelkenli teknelerin temel yapısal farklılıkları
- Teknenin bölümleri: Güverte, motor, direk, dümen, yelkenler ve diğer ana parçalar
- Denizcilik terminoloijisine giriş (Teknede yerler, yönler, tekne bölümleri)
- Motor türleri (Dıştan takma, içten takmalılar)

MODÜL 2: TEMEL SEYİR VE ELEKTRONİK SİSTEMLER

- Küçük teknelerde temel seyir bilgileri: Pusula kullanımı, basit deniz haritaları okuma
- GNNS ve diğer basit elektronik seyir cihazlarının kullanımı
- **VHF deniz telsizi kullanımı** ve **denizde temel iletişim protokolleri**
- Denizcilik işaretleri ve deniz trafiği kuralları

VHF Deniz Telsizi Nedir?

VHF (Very High Frequency) deniz telsizi, tekneler arasında, tekneler ile kıyı istasyonları arasında ve acil durumlarda arama-kurtarma birimleri ile haberleşmeyi sağlayan en önemli iletişim aracıdır.

VHF telsizler;

Acil durum çağrıları yapmak,
Seyir emniyetini sağlamak,
Liman ve marina haberleşmelerini yürütmek,
Hava ve deniz durumu bilgilerini almak,
Diğer tekneler ile iletişim kurmak amacıyla kullanılır.
Denizde cep telefonu kapsama alanı dışında kalabileceğinden,
VHF telsiz hayati önem taşır.

VHF Telsizin Temel Kullanım

- Telsiz konuşmasına başlamadan önce doğru kanalda olduğunuzdan emin olun.
- Kanalın meşgul olup olmadığını dinleyin.
- Mikrofonu ağzınızdan yaklaşık 5-10 cm uzakta tutun.
- Bas-Konuş (PTT) tuşuna basıp bir saniye bekledikten sonra konuşmaya başlayın.
- Net, anlaşılır ve kısa cümleler kurun.

Konuşma Sırası

- Çağrılan teknenin adı (3 kez)
- Çağıran teknenin adı (1 kez)
- "Tamam" (Cevap bekliyorum)

Örnek:

"Mavi Deniz, Mavi Deniz, Mavi Deniz
Burası Rüzgar 1
Tamam"

Karşı taraf cevap verdiğinde görüşmeye devam edilir.

Kanal 16'nın Önemi

Kanal 16, uluslararası acil durum, emniyet ve çağrı kanalıdır.

Denizde seyreden tüm teknelerin, mümkün olduğu sürece Kanal 16'yı dinlemesi tavsiye edilir.

Kanal 16'nın Kullanım Amaçları

- Tehlike (Distress) çağrıları
- Aciliyet (Urgency) çağrıları
- Emniyet (Safety) duyuruları
- İlk temas kurma (Çağrı yapma)

Deniz Şamandırılama Sistemi

Şamandırılar, seyir emniyetini sağlamak ve denizcileri tehlikeler konusunda uyarmak amacıyla kullanılır.

Lateral (Yanlaç) İşaretler

Kırmızı şamandıra: Kanalın iskele tarafını gösterir.
Yeşil şamandıra: Kanalın sancak tarafını gösterir.
Türkiye'de kullanılan IALA-A sistemine göre limana girişte yeşil işaretler sancakta, kırmızı işaretler iskelede bırakılır.
Kardinal İşaretler

Tehlikenin hangi tarafından emniyetle geçileceğini gösterir:

Kuzey Kardinal: Kuzeyinden geç.
Güney Kardinal: Güneyinden geç.
Doğu Kardinal: Doğusundan geç.
Batı Kardinal: Batısından geç.

İzole Edilmiş Tehlike İşareti

Tek başına bulunan kayalık, batık veya sığlık gibi tehlikeleri gösterir.

Emniyetli Su İşareti

Her yönden emniyetli su bulunduğunu gösterir ve genellikle liman girişlerinde kullanılır.

Özel İşaretler

Sarı renkli işaretlerdir; yüzme alanları, askeri bölgeler, su sporları parkurları ve koruma alanlarını belirtir.

MODÜL 3: TEKNE KULLANIMI VE MANEVRALAR

- Küçük tekneleri çeşitli deniz ve hava
- koşullarında kullanma becerileri
- Tekneyi denize indrme ve karaya çekme

- Motorlu ve yelkenli teknelerde temel manevralar:

- Dönüşler, durma, tornistan, motor trim, çalıştırma anahtarı, gaz kolu
- Yelkenli teknelerde yelken açma, kapama ve trimleme teknikleri
- Akıntı ve rüzgarın küçük teknelere etkisi

1957
TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

MODÜL 4: EMNİYET VE ACİL DURUM PROSEDÜRLERI

- Küçük teknelerde gerekli emniyet ekipmanları:

Küçük teknelerde emniyetli seyir için bulundurulması gereken temel ekipmanlar, olası acil durumlarda can ve mal emniyetinin korunmasına yardımcı olur.

Can Yelekleri

Teknede bulunan her kişi için uygun beden ve standartlara uygun bir can yeleği bulundurulmalıdır. Can yelekleri, denize düşme veya teknenin terk edilmesini gerektiren durumlarda hayatta kalma şansını önemli ölçüde artırır.

Yangın Söndürücüler

Teknede çıkabilecek yangınlara ilk müdahaleyi yapabilmek amacıyla, teknenin büyüklüğüne ve mevzuata uygun sayıda yangın söndürücü bulundurulmalıdır.
Yangın söndürücülerin periyodik bakımları düzenli olarak yapılmalıdır.

Emniyet Bileziği (Kill Cord)

Özellikle sürat teknelerinde kullanılan emniyet bileziği (kill cord), operatörün tekne kullanımından ayrılması veya denize düşmesi halinde motoru otomatik olarak durduran bir emniyet sistemidir. Emniyet bileziğinin sürücünün bileğine veya can yeleğine bağlı olması, kontrolsüz hareket eden teknenin neden olabileceği kazaların önlenmesinde büyük önem taşır.

TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

Acil Durumlarda Yapılması Gerekenler

Denize Düşen Kişi (Man Overboard)

"Adam Denize Düştü!" diye bağırarak mürettebatı uyarın.
Göz temasını kaybetmeden kişiyi sürekli işaret edin.
Can simidi veya yüzer malzeme atın.
Tekneyi emniyetli şekilde hareket ettirerek kurtarmak için yaklaşın.
Kişiyi mümkün olan en kısa sürede sudan çıkarın.

Yangınla Mücadele

Yangının yerini ve kaynağını belirleyin.
Motoru ve yakıt sistemini kapatın.
Uygun yangın söndürücü ile müdahale edin.
Yangın kontrol altına alınamıyorsa yardım çağrısı yapın ve tekneyi terk etmeye hazırlanın.

Su Alma (Batma Tehlikesi)

Su girişinin kaynağını tespit edin.
Sintine pompalarını çalıştırın.
Mümkünse sızıntıyı geçici olarak kapatın.
Gerektiğinde yardım çağrısı yapın ve can yeleklerini giyin.

İlk Yardım

Yaralının emniyetini sağlayın.
İlk yardım belgesine sahip birinin temel yaşam desteği sağlaması.
Ciddi yaralanmalarda tıbbi yardım talep edin.

Karada Acil Durum Kişisi ve Seyir Planı

Seyre çıkmadan önce karada bir sorumlu kişi belirlenmelidir.

1957
TYF
TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

Seyir planı, rota, tahmini dönüş zamanı ve teknedeki kişi sayısı bu kişiye bildirilmelidir.

Gecikme veya acil durumda arama-kurtarma süreçlerinin başlatılmasına yardımcı olur.

Denizde Yardım İsteme Çağrılar

MAYDAY (MEYDEY)

Can emniyetinin tehlikede olduğu veya ciddi tehlikenin çok yakın olduğu durumlarda kullanılır.
Örnek: Yangın, batma, ciddi yaralanma, tekneyi terk etme durumu.

PAN-PAN

Acil yardım gerektiren ancak hayati tehlike oluşturmayan durumlarda kullanılır.
Örnek: Makine arızası, dümen arızası, tıbbi danışma ihtiyacı.

SECURITE (SEKÜRİTE)

Seyir emniyetini ilgilendiren önemli uyarılar için kullanılır.
Örnek: Fırtına uyarısı, sürüklenen cisim, seyir tehlikesi.

TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

Fırtına ve Kötü Hava Koşullarında Alınacak Önlemler

- Hava tahminlerini seyir öncesinde ve seyir sırasında takip edin.
- Can yeleklerini giyin ve emniyet hatlarını kullanın.
- Gevşek ekipmanları sabitleyin.
- Kaporta, heç ve lumbuzları kapatın.
- Hızı ve yelken alanını hava şartlarına uygun şekilde azaltın.
- Gereksiz manevralardan kaçının.
- Durum kötüleşiyorsa en yakın emniyetli limana yönelin.

Soğuk, Sıcak ve Ekstrem Hava Koşullarında Giyim

Soğuk Hava

Katmanlı giyim tercih edilmelidir.
Rüzgar ve su geçirmez dış katman kullanılmalıdır.
Eldiven, bere ve termal kıyafetler tercih edilmelidir.

Sıcak Hava

Açık renkli ve nefes alabilen kıyafetler giyilmelidir.
Şapka, güneş gözlüğü ve güneş kremi kullanılmalıdır.
Düzenli sıvı tüketilmelidir.

Ekstrem Hava Koşulları

Su ve rüzgar geçirmez teknik denizcilik kıyafetleri kullanılmalıdır.
Hipotermi veya sıcak çarpmasına karşı belirtiler takip edilmelidir.
Hava koşullarına uygun koruyucu ekipmanlar bulundurulmalıdır.

Temel Kural: Seyir öncesinde hava durumunu değerlendirmek, uygun emniyet ekipmanlarını bulundurmak ve acil durum prosedürlerini bilmek denizde emniyetin temelini oluşturur.

TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

MODÜL 5: HAVA DURUMU VE DENİZ KOŞULLARI

1. Temel Hava Durumu Tahmini

Denizde emniyetli seyir için hava durumu sürekli takip edilmelidir.

- Meteoroloji raporları (METEO, NAVTEX, internet uygulamaları)
- Rüzgar yönü ve şiddeti
- Basınç değişimleri
- Bulut türleri (yaklaşan hava değişimini gösterir)
- Deniz durumu (dalga yüksekliği, yönü)

Temel değerlendirme:

Basınç düşüyorsa ➔ fırtına riski artar
Rüzgar hızlanıyorsa ➔ hava bozabilir
Koyu ve hızlı hareket eden bulutlar ➔ yaklaşan sistem

2. Hava Ölçüm Cihazları (10 m altı tekneler)

Küçük teknelerde yaygın kullanılan cihazlar:

Barometre: Atmosfer basıncını ölçer. (hava değişimini öngörür)
Anemometre (rüzgar ölçer): Rüzgar hızını ölçer.
Rüzgar yön göstergesi (rüzgar oku / windex): Rüzgar yönünü gösterir.
Termometre: Hava sıcaklığını ölçer.
GPS / Chartplotter: Rota ve hava katmanı bilgisi sağlar.
VHF / NAVTEX: Deniz hava raporlarını alır.
Mobil hava uygulamaları: Anlık meteorolojik veri sağlar.

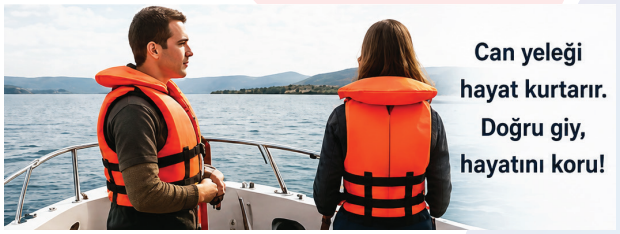

3. Hava Koşullarına Göre Seyir Planlaması

Seyir planı yapılırken şu faktörler değerlendirilir:

Rüzgar: Rüzgar yönü rota ile uyumlu olmalı. Aşırı yan rüzgârlar risk oluşturur.
Dalga Yüksekliği: Rota sapmalarına neden olur. Motorlu teknelerde yakıt tüketimini artırır.
Gelgit (Tidal akıntı): Özellikle dar boğaz ve koylarda kritik etki yapar. Kalkış ve varış saatleri buna göre planlanır.
Genel Planlama: En uygun hava penceresi seçilir. Alternatif limanlar belirlenir. Acil durum planı yapılır.

4. Kötü Hava Koşullarında Tekne Emniyeti

Can yelekleri giyilir.
Gevşek ekipmanlar sabitlenir.
Yelken alanı azaltılır. (camadan vurulur)
Hız düşürülür ve kontrollü seyir yapılır.
Lumbuz ve heçler kapatılır.
Gereksiz manevralardan kaçınılır.
VHF Kanal 16 dinlenir.
Gerekirse emniyetli limana sığınılır.

MODÜL 6: DEMİRLEME VE BAĞLAMA TEKNİKLERİ

1. Küçük Teknelerde Temel Demirleme

Demirleme, teknenin sabit bir noktada emniyetli şekilde tutulmasıdır.

- Uygun derinlik ve zemin seçilir.
- Demir rüzgar ve akıntıya karşı bırakılır.
- Zincir / halat yeterli uzunlukta kaloma edilir. (genelde 3–5 kat derinlik)
- Tekne tornistan hareket ettirilerek demirin tutması sağlanır.

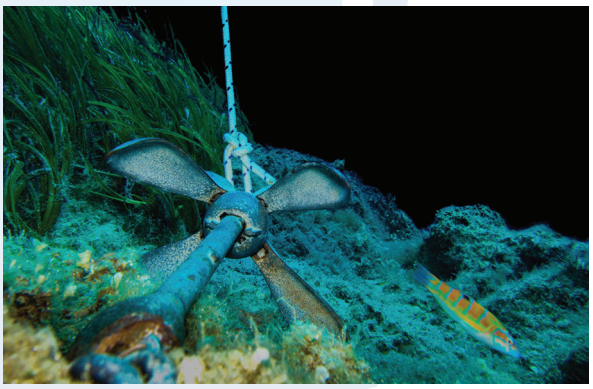

2. Deniz Tabanına Göre Demirleme

Kum (en iyi tutuş)
En emniyetli zemin
Demir iyi tutar.

Çamur
İyi tutar ama batma riski vardır.
Demir alınırken yavaş çekişte kontrol gerekir.

Kaya
Demir tutmayabilir veya sıkışabilir.
Demirleme yeri dikkatli seçilmelidir.

Deniz Çayırı
Zayıf tutuş
Mümkünse kaçınılmalıdır.

3. Limana Bağlama ve Demirleme

Limanda Bağlama

- İskeleye yaklaşırken düşük hız kullanılır.
- Halatlar sırayla bağlanır:
  - Baş halatı
  - Kıç halatı
  - Çapraz (Pürmeçe) halatları
- Tekne hareketi kontrol altına alınır.

Demirleme

- Yeterli zincir/halat kaloma edilir.
- Rüzgar yönüne göre salınım alanı hesaplanır.
- Diğer teknelerle mesafe korunur.

1957
TYF
TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

Limana Yanaşma ve Manevralar

- Rüzgar ve akıntı dikkate alınır.
- Motor düşük devirde kontrollü kullanılır.
- En uygun açıyla yanaşma yapılır.
- Halatlar hazırlanır.
- Tekne kıçtan veya bordadan sabitlenir.

MODÜL 7: TEKNE BAKIMI VE SİSTEMLERİ

1. Küçük Teknelerde Rutin Bakım

Teknenin emniyetli ve verimli çalışması için düzenli kontrol şarttır.

Motor Kontrolleri

- Yakıt seviyesi kontrol edilir.
- Yağ seviyesi ve yağ kaçakları kontrol edilir.
- Soğutma suyu akışı kontrol edilir.
- Kayış ve bağlantılar gözden geçirilir.
- Anormal ses ve titreşim olup olmadığı dinlenir.

Yelken ve Donanım

- Yelkenlerde yırtık, dikiş açılması kontrol edilir.
- Halat ve makaralar aşınma açısından incelenir.
- Direk ve bağlantı noktaları gevşeklik açısından kontrol edilir.

Dümen Sistemi

- Dümen sertliği ve boşluk kontrol edilir.
- Yeke veya dolap dümen sisteminde takılma olup olmadığı test edilir.

Gövde Kontrolü

- Çatlak, darbe veya su alma izi kontrol edilir.
- Sintine kuru olmalıdır.
- Gövde bağlantı noktaları incelenir.

2. Dıştan Takma Motor Bakımı ve Yakıt Yönetimi

Dıştan Takma Motor

Pervane kontrol edilir. (ip, misina vb. sarma var mı)
Yağ ve benzin karışımı doğru oranlarda hazırlanır. (2 zamanlı motorlarda)
Motor soğutma suyu çıkışı düzenli kontrol edilir.
Tuzlu su sonrası tatlı su ile yıkama yapılır.

Yakıt Yönetimi

Yakıt deposu doluluk seviyesi kontrol edilir.
Yakıt filtresi temiz tutulur.
Su veya kir karışımı olup olmadığı kontrol edilir.
Yedek yakıt bulundurulur.

3. Elektrik Sistemleri Bakımı

Akü

- Şarj seviyesi düzenli kontrol edilir.
- Kutup başları oksitlenmeye karşı temizlenir.
- Bağlantılar sıkı olmalıdır.
- Gereksiz elektrik tüketimi önlenir.

Basit Elektrik Devreleri

- Sigortalar kontrol edilir.
- Seyir fenerleri çalışır durumda olmalıdır.
- Kablolarda yıpranma ve su teması kontrol edilir.
- Ana güç anahtarı (akü şalteri) doğru ve emniyetli şekilde kullanılmalıdır.

4. Su Sızdırmazlık ve Sintine Sistemleri

Su Sızdırmazlık Kontrolü

Gövde bağlantı noktalarında su sızıntısı, çatlak ve gevşeme olup olmadığı düzenli olarak kontrol edilmelidir.
Lumbuz ve heç contaları sağlam olmalıdır.
Yağmur ve deniz suyu girişine dikkat edilir.

Sintine Pompaları ve Su Tahliye Sistemi

- Tekne içine giren suyu dışarı atar.
- Elektrikli veya manuel olabilir.
- Otomatik sistemler su seviyesine göre devreye girer.
- Düzenli test edilmelidir. (özellikle seyir öncesi)

Sintine sistemi, tekne içerisine giren suyu toplayarak dışarı atan bir tahliye sistemidir.

MODÜL 8: MÜRETTEBAT YÖNETİMİ VE SORUMLULUKLARI

Mürettebat ile Emniyetli İletişim ve Görev Paylaşımı

Komutlar kısa, net ve anlaşılır olmalıdır.
Seyir öncesinde görev dağılımı yapılmalıdır.
Her mürettebat üyesi emniyet ekipmanlarının yerini ve kullanımını bilmelidir.

Acil Durumlarda Koordinasyon

Mürettebat sakin kalmalı ve kaptanın talimatlarına uymalıdır.
Gözcülük, haberleşme, ilk yardım ve emniyet görevleri hızlı şekilde paylaşılmalıdır.
Herkes kendi görevini bilmeli ve uygulamalıdır.

Temel Görevler

Dümen: Rotayı korur ve tekneyi yönlendirir.
Yelken Kontrolü: Yelken ve halatların yönetimini sağlar.
Seyir: Rota, konum ve hava durumunu takip eder.
Gözcülük: Trafiği ve olası tehlikeleri gözlemler.

MODÜL 9: PRATİK EĞİTİM VE SERTİFİKASYON

Pratik Tekne Eğitimi
Tekneyi emniyetli şekilde kullanma ve kontrol etme
Avara, yanaşma, dönüş ve temel manevralar
Farklı hava ve deniz koşullarında seyir uygulamaları

Acil Durum Uygulamaları
Denize düşen kişinin kurtarılması (Man Overboard)
Yangınla mücadele ve yangın söndürücü kullanımı
Temel ilk yardım uygulamaları
Su alma ve teknenin terk edilmesi senaryoları

Seyir Değerlendirmeleri
Elektronik seyir:uydu ve elektronik seyir yardımcılarının kullanımı
Geleneksel navigasyon: Harita okuma, rota çizimi, kerteriz alma ve temel seyir hesaplamaları

Seviye Tespit ve Sertifikasyon
Teorik bilgi değerlendirmesi
Pratik beceri değerlendirmesi
Katılımcının bilgi ve yetkinlik düzeyinin belirlenmesi
Başarılı adaylara ilgili eğitim seviyesine uygun sertifika verilmesi

Amaç:
Katılımcıların emniyetli tekne kullanımı, denizcilik bilgisi ve acil durum yönetimi konularında yeterlilik kazanarak bağımsız ve emniyetli seyir yapabilecek seviyeye ulaşmalarını sağlamaktır.

1957
TYF
TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU

TÜM ÖZEL TEKNE VE YATLARDA BULUNDURULMASI ZORUNLU ASGARİ EMNİYET TEÇHİZATI

1. Can yeleği, her teknede en az seyirde bulunan kişi sayısı kadar bulunacaktır. Çocuk/bebek can yeleği, her teknede, en az seyirde bulunan çocuk/bebek sayısı kadar bulunacaktır.

2. Bir adet at nalı şeklinde can simidi bulunacaktır. At nalı şeklinde olan can simitleri hariç olmak üzere can yelekleri ve can simitleri IMO, TSE veya Dümen İşaretli (wheel-mark) olacaktır.

3. GPS konumu bildiren herhangi bir elektronik cihaz veya GPS mobil uygulaması bulunan akılh telefon vb. elektronik cihaz bulunacaktır.

4. En az sekiz kat büyütme yapabilen bir adet dürbün, bir adet ayna, bir adet ikaz düdüğü ve bir adet fener bulunacaktır.

5. İçten takma makinesi bulunan teknelerde, makine dairesinde veya makine kutusu dışında makine başına 1 adet 2 kg Kuru Kimyevi Tozlu (KKT) Yangın Söndürücü yangın söndürme tüpü bulundurulacaktır. Kamaralı teknelerde her kamarada 1 adet 2 kg'lık yangın söndürme tüpü, kuzinesi olan teknelerde kuzine yakınında 1 adet 2 kg'lık yangın söndürme tüpü ve yangın battaniyesi bulunacaktır.

6. Su geçirmez muhafaza içerisinde son kullanma tarihi geçmemiş malzemeleri içeren en az bir adet ilk yardım seti bulundurulacaktır. İlk yardım setinde asgari olarak yara bandı, steril gazlı bez, elastik bandaj, üçgen sargı, antiseptik solüsyon veya mendil, yanık örtüsü veya yanık jeli, makas, tek kullanımlık eldiven bulunur.

TÜRKİYE YELKEN FEDERASYONU